

การเตรียมการยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

ในการยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า นั้น ปัจจุบันท่านสามารถที่จะยื่นคำขอจดทะเบียนได้ด้วยตนเอง ไม่จำเป็นต้องไปจ้างบุคคลอื่นยื่นคำขอจดทะเบียนแทน เว้นแต่ท่านประสงค์จะให้เป็นที่ไปเช่นนั้น และการที่จะให้คำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของท่านได้รับการพิจารณาจดทะเบียนได้รวดเร็ว จะต้องเป็นเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนได้ด้วย ซึ่งรายละเอียดผู้เขียนจะได้กล่าวในโอกาสต่อไป

เมื่อท่านประกอบธุรกิจที่จำเป็นจะต้องมีเครื่องหมายการค้าที่ใช้กับสินค้าของท่านที่ผลิตขึ้นมาเพื่อจำหน่ายก็ดี หรือจำเป็นจะต้องมีเครื่องหมายบริการเพื่อใช้กับการบริการที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ ท่านควรที่จะนำเครื่องหมายนั้นไปจดทะเบียนต่อทางราชการ เพื่อขอความคุ้มครองตามกฎหมาย โดยที่ท่านจะต้องเตรียมตัวเพื่อการยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ดังนี้

1. จัดทำรูปแบบเครื่องหมายการค้าแบบคร่าว ๆ

การที่ผู้เขียนแนะนำให้ท่านจัดทำรูปแบบเครื่องหมายคร่าว ๆ อาจสเก็ดภาพด้วยดินสอ

ก็เพื่อที่จะนำเครื่องหมายนั้นไปใช้ตรวจค้นก่อนว่า เป็นเครื่องหมายที่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่นที่ขึ้นคำขอจดทะเบียนไว้ก่อนหรือไม่ เพราะหากท่านไปจัดพิมพ์ภาพมาแล้วหากปรากฏว่าเหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายของบุคคลอื่น ภาพที่ท่านพิมพ์มานั้นจะไร้ประโยชน์ และเสียค่าใช้จ่ายไปโดยไม่สมควร

2. อะไรคือสินค้าหรือบริการที่ท่านจะประกอบ

เป็นสิ่งที่แน่นอนว่า ท่านจะต้องทราบว่าจะประกอบธุรกิจผลิตสินค้าอะไร หรือจะประกอบธุรกิจบริการประเภทอะไร ทั้งนี้ในการตรวจค้นเครื่องหมายการค้าบริการว่าจะเหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้า/บริการของบุคคลอื่นหรือไม่ ท่านจะต้องรู้ว่าท่านจะใช้เครื่องหมายของท่านนั้นกับสินค้าหรือบริการอะไรด้วย

3. การตรวจค้นเครื่องหมาย

ปัจจุบันกรมทรัพย์สินทางปัญญา มีการยื่นเครื่องหมายไว้แล้วถึงจำนวนหกแสนกว่าเครื่องหมาย ในจำนวนนี้คาดประมาณว่าเป็นเครื่องหมายที่ถูกจำหน่ายออกจากสารบบก่อนการรับจดทะเบียน และเป็นเครื่องหมายการขาดการต่ออายุและถูกจำหน่ายออกจากสารบบไปแล้วประมาณสองแสนกว่าเครื่องหมาย จึงเหลือเครื่องหมายอยู่ในสารบบประมาณสามแสนกว่าเครื่องหมาย ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนมาก โอกาสที่เครื่องหมายที่ท่านคิดขึ้นมานั้น จะไปเหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายของบุคคลอื่นมีค่อนข้างมาก

การทำให้ต้องตรวจค้นเครื่องหมายของท่านก่อนเพราะว่าท่านจะได้ไม่ต้องเสียเวลาและเสียค่าธรรมเนียมไปเปล่า ๆ หากนายทะเบียนปฏิเสธ ไม่รับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของท่านเพราะเหตุที่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่น

ท่านสามารถขอตรวจค้นว่าเครื่องหมายการค้าของท่านที่จะขอจดทะเบียนเหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่นหรือไม่ โดยการตรวจค้นดังนี้

1. การขอตรวจค้นด้วยตนเองที่กรมทรัพย์สินทางปัญญา
2. การขอตรวจค้นด้วยระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์

การขอตรวจค้นด้วยตนเองที่กรมทรัพย์สินทางปัญญา

ในการตรวจค้นเครื่องหมายการค้าด้วยวิธีนี้นั้น ท่านจะต้องยื่นคำร้องขอตรวจค้น โดยชำระเงินค่าธรรมเนียมชั่วโมงละหนึ่งร้อยบาท ถ้าเป็นเครื่องหมายคำ เจ้าหน้าที่จะกำหนดเสียงที่จะใช้ในการตรวจค้นให้แก่ท่าน ถ้าเป็นเครื่องหมายรูป ก็จะให้รหัสรูปเครื่องหมายที่ท่านจะต้องบันทึกใส่เสียงและรหัสรูปลงคอมพิวเตอร์ที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาจัดไว้เพื่อให้ท่านใช้ในการตรวจค้น และข้อสำคัญจะระบุเลขจำพวกสินค้าหรือบริการให้แก่ท่านด้วย ระบุได้ว่า เจ้าหน้าที่จะกำหนดเสียงหรือรหัสรูป และจำพวกสินค้า/บริการ เพื่อให้ท่านนำไปกรอกเป็นข้อมูลใช้ในการตรวจค้นเครื่องหมาย

เมื่อได้ดำเนินการตามดังกล่าวแล้ว คอมพิวเตอร์จะรายงานผลของการตรวจค้นขึ้นที่หน้าจอคอมพิวเตอร์ โดยจะมีรูปเครื่องหมายต่าง ๆ ที่มีเสียงคล้ายกับโค้ดเสียงหรือรหัสรูปทั้งหมดออกมา ซึ่งให้ท่านจดเลขคำของจดทะเบียนที่ท่านพิจารณาแล้วว่าจะเหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของท่านไว้ ในบางครั้งคอมพิวเตอร์อาจรายงานผลเครื่องหมายออกมาเป็นจำนวนมากบางครั้งกว่าหกร้อยกว่ารูปเครื่องหมายก็มี ซึ่งท่านจะตรวจจนครบถ้วน โดยอาจใช้เวลามากกว่าหนึ่งชั่วโมงกว่าจะตรวจได้ทั้งหมด

ท่านควรที่จะขอให้เจ้าหน้าที่พิมพ์ข้อมูลคำของจดทะเบียนที่ท่านเห็นว่าเหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของท่านไว้เป็นหลักฐาน และหากไม่แน่ใจจะขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียนก็ได้ ซึ่งนายทะเบียนจะให้คำแนะนำในบางกรณี แต่จะไม่แนะนำหรือยืนยันว่าเครื่องหมายการค้าของท่านนั้นจดทะเบียนได้อย่างแน่นอน เพราะหลักฐานที่ท่านพิมพ์ให้นายทะเบียนตรวจนั้นอาจนำมาไม่ครบถ้วน หรืออาจมีสาเหตุอื่น ๆ ที่ทำให้เครื่องหมายการค้าของท่านไม่อาจได้รับการจดทะเบียนก็ได้

การขอตรวจค้นด้วยระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์

การตรวจค้นด้วยระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์นั้น นับว่าเป็นพื้นฐานสำคัญที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาจะก้าวต่อไปในการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าด้วยระบบออนไลน์อย่างเต็มตัวในอนาคตข้างหน้า ในขณะที่ท่านยื่นคำของจดทะเบียน

ด้วยระบบออนไลน์ แต่ยังคงต้องส่งเอกสารตัวจริงตามไปให้นายทะเบียนด้วย แต่ในอนาคตถ้ามีการใช้ลายมือชื่อทางอิเล็กทรอนิกส์กันแล้ว การส่งเอกสารด้วยกระดาษก็ไม่จำเป็นจะต้องมีอีก

การตรวจค้นด้วยระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์นั้น ท่านจะต้องสมัครเป็นสมาชิกในการขอใช้ www.ipthailand.org ก่อนโดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใด ๆ จากนั้น หากประสงค์จะทำการตรวจค้นเครื่องหมายการค้าจะต้องดำเนินการต่อไป ดังนี้

1. เมื่อสมัครเป็นสมาชิกการใช้เว็บไซต์แล้ว เข้าไปในที่ “ระบบเครื่องหมายการค้า”
2. สมัครเป็นสมาชิกเพื่อใช้ในการบริการตรวจสอบความเหมือนคล้ายก่อน แต่การที่สมัครในครั้งนี้ จะต้องชำระเงินค่าธรรมเนียมการตรวจค้นเสียก่อน

การชำระเงินค่าธรรมเนียมเพื่อใช้ในการบริการตรวจสอบความเหมือนคล้ายนั้น มี 2 วิธี คือ

- 2.1 เปิดบัญชี cyber กับธนาคารยูไนเต็ดโอเวอร์ซี (UOB) ซึ่งสามารถตัดบัญชีได้โดยอัตโนมัติ เมื่อชำระเงินที่ธนาคารแล้ว ในวันรุ่งขึ้นจึงจะเข้าไปทำการตรวจค้นความเหมือนคล้ายของเครื่องหมายการค้าได้
- 2.2 พิมพ์ใบชำระค่าธรรมเนียมแล้วไปชำระค่าธรรมเนียมที่ เคาร์เตอร์ของธนาคารยูไนเต็ดโอเวอร์ซี (UOB) แล้ว
- 2.3 สมัครเป็นสมาชิกแบบบัตรเครดิตเงิน ซึ่งต่อไปในอนาคตจะเริ่มให้บริการในส่วนนี้

ในปัจจุบันกรมทรัพย์สินทางปัญญา จะขยายการชำระเงินค่าธรรมเนียมไปยังธนาคารต่าง ๆ อีกหลายธนาคาร

การจัดทำเอกสารคำขอจดทะเบียน

ในการขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า นั้น จะต้องทำตามแบบและวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งกฎกระทรวง (พ.ศ.2535) ได้กำหนดให้การยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าจะต้องใช้แบบพิมพ์ตามที่อธิบดีประกาศกำหนด แบบพิมพ์ที่กล่าวนี้ท่านอาจไปขอรับได้ที่กรมทรัพย์สินทางปัญญา หรือถ้าท่านอยู่ในต่างจังหวัดจะขอรับแบบพิมพ์ได้ที่สำนักงานพาณิชย์จังหวัดที่ท่านมีภูมิลำเนาอยู่ก็ได้ หรือท่านจะดาวน์โหลดแบบพิมพ์นั้นได้จากเว็บไซต์ของกรมทรัพย์สินทางปัญญาตามที่ได้กล่าวไว้ก็ได้เช่นกัน

การกรอกข้อมูลในแบบคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า นั้น ขอให้กรอกข้อมูลตามความเป็นจริง การกรอกข้อความในคำขอจดทะเบียนนั้นให้กรอกข้อความให้ครบถ้วนเป็นภาษาไทย โดยใช้พิมพ์ดีดหรือดีพิมพ์ จะใช้เขียนด้วยมือไม่ได้ เมื่อกรอกข้อความครบถ้วนแล้ว ให้ลงลายมือชื่อผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนนั้นด้วยทุกครั้ง

ข้อสำคัญจะต้องระบุจำพวกและรายการสินค้าที่ท่านประสงค์ขอความคุ้มครองแต่ละอย่างโดยชัดเจนด้วย ในคำขอจดทะเบียนคำขอฉบับหนึ่งนั้น จะขอจดทะเบียนได้สำหรับสินค้าที่อยู่ในจำพวกเดียวกันเท่านั้น จะขอจดทะเบียนสำหรับสินค้าต่างจำพวกกันไม่ได้ ถ้าประสงค์จะยื่นขอความคุ้มครองสินค้าหลายจำพวก ให้แยกยื่นเป็นคำขอจดทะเบียนจำพวกละหนึ่งคำขอ เช่นท่านประสงค์จะยื่นคำขอจดทะเบียนจำพวก 25 กับสินค้า เสื้อยืด ก็ให้ยื่นเป็นหนึ่งคำขอ และหากประสงค์จะ

จดทะเบียนสำหรับสินค้าเดิม แม้จะใช้เครื่องหมายการค้าแบบเดียวกันกับสินค้าเสียอีก ก็ต้องยื่นคำขอจดทะเบียนเป็นอีก
หนึ่งคำขอสำหรับจำพวกสินค้า 32 แยกต่างหากกัน

การอ่านการแปลเครื่องหมายการค้าที่เป็นเครื่องหมายคำภาษาต่างประเทศ

การอ่านแปลเครื่องหมายการค้าที่เป็นเครื่องหมายคำนั้น ท่านจะต้องอ่านแปลมาด้วยทุกครั้งหากท่านจะใช้
เครื่องหมายการค้าเป็นเครื่องหมายคำที่เป็นภาษาต่างประเทศ โดยจะต้องระบุว่าเครื่องหมายนั้นอ่านว่าอย่างไร โดยเขียนเป็น
ภาษาไทย และแปลเป็นภาษาไทยได้ว่าอย่างไร กรณีนี้รวมถึงตัวอักษรต่างประเทศด้วย เช่น หากท่านใช้ เครื่องหมายการค้า
ดังนี้ TRP เป็นเครื่องหมายการค้า ท่านจะต้องระบุคำอ่านและคำแปลดังนี้คือ อักษรโรมันอ่านว่า ทีอาร์พี แปลไม่ได้” อย่างนี้
เป็นต้น

แต่ในกรณีที่เป็นเครื่องหมายการค้าของท่านเป็นเครื่องหมายคำที่เป็นภาษาจีน การอ่านการแปลในกรณีนี้ท่านจะต้อง
ระบุคำอ่านเป็นสำเนียงจีนแต้จิ๋ว และสำเนียงจีนกลางทั้งสองสำเนียง ทั้งนี้การเก็บสารบบเครื่องหมายคำที่เป็นภาษาจีนแต่เดิม
มา ทางราชการเก็บสารบบตามสำเนียงจีนแต้จิ๋ว แต่เนื่องจากภาวะการณ์ปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป จึงได้ให้มีการจัดเก็บสารบบ
สำเนียงจีนกลางเพิ่มเติมคู่ไปพร้อมกับการเก็บสารบบตามสำเนียงจีนแต้จิ๋ว

เอกสารที่ใช้ประกอบการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

เมื่อท่านจัดทำคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าโดยการกรอกข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นำรูปเครื่องหมายการค้า
ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของท่านในเบื้องต้นแล้วว่าไม่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของใคร โดยท่านจะต้อง
จัดพิมพ์รูปเครื่องหมายการค้า มาอย่างน้อยทั้งหมด 6 รูปต่อหนึ่งคำขอ โดยท่านจะใช้รูปเครื่องหมายปิดผนึกไว้ในคำขอจด
ทะเบียนด้วย 1 รูป จากนั้นนำคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้านั้นไปถ่ายสำเนาอีก 5 ชุด เพื่อใช้ยื่นต่อเจ้าหน้าที่ ส่วนรูป
เครื่องหมายการค้าที่เหลืออีก 5 รูปให้ใส่ซองพลาสติกแนบไปพร้อมกับคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าและสำเนาคำขอ
จดทะเบียนเครื่องหมายการค้านั้นด้วย

ส่วนหลักฐานอื่น ๆ ก็คือ สำเนาบัตรประจำตัวของผู้จดทะเบียนและตัวแทน (ถ้ามี) และสำเนาหนังสือมอบอำนาจ
ในกรณีที่มีการตั้งตัวแทนด้วย ในกรณีที่ผู้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต้องแนบต้นฉบับหนังสือรับรองนิติบุคคลที่นาย
ทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทออกให้ไม่เกินหกเดือนมาประกอบการพิจารณาด้วย สำหรับหลักฐานอื่น ๆ นั้นท่านจะดูได้จากท้าย
แบบคำขอจดทะเบียนที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้ระบุไว้อย่างละเอียดแล้ว

การยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

ขั้นตอนต่อไปเมื่อท่านจัดเตรียมคำขอจดทะเบียนและเอกสารประกอบครบถ้วนแล้ว ท่านอาจยื่นคำขอจดทะเบียน
เครื่องหมายการค้าได้ 2 วิธีคือ

1. ยื่นคำขอจดทะเบียนด้วยตนเองที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาหรือสำนักงานพาณิชย์จังหวัดในแต่ละจังหวัด

การยื่นคำขอจดทะเบียนด้วยวิธีนี้ท่านจะต้องเตรียมเงินค่าธรรมเนียมเพื่อการยื่นคำ

ขอจดทะเบียนมาให้พร้อมด้วย เพราะเมื่อเจ้าหน้าที่รับคำขอจดทะเบียนก็จะส่งให้ท่านไปชำระเงินค่าธรรมเนียมในวันเดียวกันนั้นด้วย ถ้าเป็นการยื่นที่สำนักงานพาณิชย์จังหวัด ทางสำนักงาน ฯ จะใช้วิธีโทรศัพท์เข้ามาในกรมทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้เลขคำขอจดทะเบียนแก่ผู้ยื่นคำขอในวันนั้นทันที เพราะการยื่นคำขอก่อนหรือหลังมีความสำคัญในการยื่นคำขอจดทะเบียนด้วยเช่นกัน

2. ยื่นคำขอจดทะเบียนด้วยระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์

การยื่นคำขอจดทะเบียนด้วยวิธีนี้ เมื่อท่านจะต้องส่งแบบคำขอจดทะเบียนและ

หลักฐานอื่น ๆ ส่งตามไปด้วย ส่วนการชำระเงินค่าธรรมเนียมการยื่นคำขอจดทะเบียนนั้น ต้องชำระเงินโดยผ่านทางธนาคารที่กรมทรัพย์สินทางปัญญากำหนด คือธนาคารยูนิเด็ท โอเวอร์ซีส์ (ไทย) หรือธนาคาร UOB ผู้เขียนทราบว่าในอนาคตจะขยายไปยังธนาคารกรุงไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ และหลาย ๆ ธนาคารในโอกาสต่อไป แต่การยื่นคำขอด้วยวิธีนี้ท่านจะต้องส่งคำขอจดทะเบียนและเอกสารประกอบการจดทะเบียนตามเข้ามาให้สำนักเครื่องหมายการค้า กรมทรัพย์สินทางปัญญา เลขที่ 44/100 ถนนนนทบุรี 1 ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000 โดยวงเล็บด้านท้ายของซองที่ใส่เอกสารดังกล่าว เป็นการยื่นคำขอทางอินเทอร์เน็ต เพื่อที่เจ้าหน้าที่จะได้นำเอกสารดังกล่าวเข้าแฟ้มคำขอจดทะเบียนต่อไป

เมื่อท่านได้ยื่นคำขอจดทะเบียนไว้แล้ว ท่านจะต้องรออีกระยะหนึ่งเพื่อที่เจ้าหน้าที่และนายทะเบียนจะได้ทำการตรวจสอบและสั่งการต่อไป การที่นายทะเบียนจะพิจารณารับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของท่านให้ได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับว่าเครื่องหมายการค้าของท่านเข้าหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าให้รับจดทะเบียนได้หรือไม่เป็นสำคัญ

นายพิบูล ตันสุภผล นบ.; นบท.

นายทะเบียนเครื่องหมายการค้า